

Pregledni rad
UDK: 336.146:657.6:004.738.1(4-67EU)
Datum primitka članka u uredništvo: 22. 6. 2022.
Datum slanja članka na recenziju: 20. 5. 2022.
Datum prihvatanja članka za objavu: 4. 7. 2022.

Izv. prof. dr. sc. Ivana Pavić*

Lea Božić, mag. oec.**

MEĐUNARODNA TRANSPARENTNOST ODABRANIH VRHOVNIH REVIZIJSKIH INSTITUCIJA U EUROPSKOJ UNIJI***

INTERNATIONAL TRANSPARENCY OF SELECTED SUPREME AUDIT INSTITUTIONS IN THE EUROPEAN UNION

SAŽETAK: Globalizacija, razvoj tehnologije, kao i aktualna epidemiološka situacija značajno su utjecali na opseg korištenja informacija dostupnih *online* u svakodnevnom poslovanju i djelovanju. Navedene okolnosti nisu zaobišle niti vrhovne revizijske institucije u svijetu, koje su zadužene za revidiranje financijskih izvještaja i poslovanja subjekata u javnom sektoru. Budući da vrhovne revizijske institucije obavljaju reviziju u ime i za račun države, dužne su o prikupljenim informacijama, dokazima, zaključcima i preporukama informirati široku javnost. Informacije o provedenim revizijama objavljuju se u okviru izvješća o provedenim revizijama, koja bi korisnicima trebala biti dostupna na internetskim stranicama vrhovne revizijske institucije. Objavljivanje izvještaja ima jako važnu ulogu u diseminaciji informacija široj javnosti o provedenim revizijama te pomaže vrhovnoj revizijskoj instituciji u obavljanju njezine ključne uloge – jačanju odgovornosti javnog sektora. U ovom radu analiziran je regulatorni okvir kojim se uređuje transparentno i odgovorno poslovanje državne revizije. Nadalje, provedeno je empirijsko istraživanje kojim je ispitano u kojoj mjeri odabrane vrhovne revizijske institucije primjenjuju načela transparentnosti i odgovornosti objavom informacija na svojim službenim internetskim stranicama. U radu je analizirana struktura i sadržaj internetskih stranica 12 odabranih vrhovnih revizijskih institucija u Europskoj uniji te njihova prilagođenost inozemnim korisnicima. Analizirane su informacije dostupne na engleskom jeziku. Kao rezultat provedenog istraživanja navedeni su prijedlozi za unaprjeđenje transparentnosti vrhovnih revizijskih institucija korištenjem internetskih stranica.

---

* Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb, Katedra za računovodstvo i reviziju, Trg J. F. Kennedyja 6, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska, e-mail: ipavic@efzg.hr

** Lea Božić, mag. oec., e-mail: leabozić97@gmail.com

*** U radu su korišteni podaci prikupljeni za potrebe izrade diplomskog rada studentice Lee Božić, mag. oec., izrađenog pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Ivane Pavić.

KLJUČNE RIJEČI: *vrhovne revizijske institucije, transparentnost, odgovornost, internetska stranica, Europska unija*

ABSTRACT: Globalization, development of technology as well as the current epidemiological situation have significantly affected the extent of the use of information available online in everyday business and activity. These circumstances have not bypassed the supreme audit institutions which are in charge of auditing the financial statements and operations of public sector entities. Since the supreme audit institutions perform audits in the name and on behalf of the state, they are obliged to inform the general public about the collected information, evidence, conclusions and recommendations. Information on conducted audits is published as part of the report on conducted audits, which should be available to users on the website of the supreme audit institution. The publication of reports has a very important role in disseminating information on audits to the general public and assists the supreme audit institution in performing its key role - strengthening public sector accountability. This paper analyzes the regulatory framework for ensuring transparent and accountable behaviour of supreme audit institutions. Furthermore, an empirical study was conducted examining the extent to which selected SAIs apply the principles of transparency and accountability by publishing information on its official websites. The paper analyzes the structure and content of the websites of 12 selected supreme audit institutions in the European Union and its adaptation to foreign users. Therefore, in a paper were analysed information available only in English language. As a result of the research, proposals for improving the transparency of supreme audit institutions using websites were presented.

KEYWORDS: supreme audit institutions, transparency, accountability, website, European Union

---

1. UVOD

Vrhovne revizijske institucije (VRI) obavljaju reviziju u ime i za račun države te su dužne o prikupljenim informacijama, dokazima, zaključcima i preporukama informirati široku javnost. Informiranjem javnosti o svom djelovanju i radu osigurava se transparentnost vrhovnih revizijskih institucija. Navedene institucije dužne su sa širokom javnošću podijeliti informacije o provedenim revizijama. Za diseminaciju nalaza, preporuka i mišljenja koja proizlaze iz provedenih revizija koriste se službene internetske stranice vrhovnih revizijskih institucija. Odgovornost i transparentnost dva su elementa koja osiguravaju vrhovnim revizijskim institucijama da u svome djelovanju povećaju vjerodostojnost i kvalitetu te da u suštini budu primjer ostalim institucijama za postavljanje visokih standarda u unaprjeđenju odgovornosti. Stoga su INTOSAI (engl. *International Organization of Supreme Audit Institutions*) načela temeljno polazište pomoću kojih se uređuje odgovornost i transparentnost državne revizije te su javno objavljena pod nazivom INTOSAI - P 20 – Načela transparentnosti i odgovornosti. Navedena načela pomažu vrhovnim revizijskim institucijama u obavljanju svojih ciljeva, zadaće i misije. Povećanom upotrebom interneta, globalizacijom i sveopćim razvojem tehnologije javila se još snažnija potreba za transparentnim objavljivanjem izvještaja vrhovnih revizijskih institucija o njihovu djelokrugu rada (INTOSAI, 2019). Ako se k tome pridoda činjenica kako su računalna, internetska i mobilna tehnologija

postale neizostavni čimbenici djelovanja suvremenog društva, transparentnost postaje sve važniji alat za očuvanje sigurnosti pravnih i fizičkih osoba kao njihovih korisnika. U ovom radu fokus je stavljen na analizu strukture i sadržaja internetskih stranica 12 vrhovnih revizijskih institucija Europske unije; Austrije, Belgije, Cipra, Danske, Grčke, Hrvatske, Italije, Mađarske, Njemačke, Poljske, Slovenije i Slovačke. Cilj rada bio je dobiti uvid u strukturu i sadržaj internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija te identificirati njihove prednosti i nedostatke. Istraživanjem su obuhvaćene informacije koje su na internetskim stranicama dostupne na engleskom jeziku budući da se ocjenjivala transparentnost informacija za inozemne korisnike. U radu su utvrđeni kriteriji za ocjenu transparentnosti analiziranih vrhovnih revizijskih institucija. Nadalje, utvrđena su najznačajnija područja revizije analiziranih institucija u uvjetima krize izazvane bolešću COVID-19. Kao rezultat provedenog istraživanja navedeni su prijedlozi za unaprjeđenje transparentnosti vrhovnih revizijskih institucija korištenjem internetskih stranica.

2. NAČELA TRANSPARENTNOSTI I ODGOVORNOSTI VRHOVNIH REVIZIJSKIH INSTITUCIJA

Sukladno istraživanju, u 2020. 89 % pojedinaca u skupini država EU-27 koristilo se internetom. Ispitanici koji su sudjelovali u istraživanju pripadali su širokoj dobnoj skupini - od 16 do 74 godine. U 18 zemalja članica navedene skupine, taj udio je iznosio čak i 90 %. Najviši udio ispitanika koji se koristi internetom identificiran je u Danskoj i Luksemburgu (99 %). U ostalim zemljama zabilježeni su relativni udjeli navedeni u Tablici 1.

Tablica 1. Prikaz Eurostatova istraživanja korištenja interneta u 2020. godini

Odabrane zemlje EU-a	Udio pojedinaca u dobi od 16 do 74 godine koji su se tijekom 2020. godine služili internetom
Austrija	89 %
Belgija	92 %
Cipar	91 %
Danska	99 %
Grčka	79 %
Hrvatska	80 %
Italija	81 %
Mađarska	86 %
Njemačka	95 %
Poljska	85 %
Slovačka	91 %
Slovenija	88 %

Izvor: Prilagođeno prema Eurostat (2021.): Individuals – Internet use, [podatkovni dokument]. Dostupno na: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_ci_ifp_iu/default/table?lang=en [6. 4. 2022.]

Rezultati istraživanja za 2020. godinu pokazuju kako su globalizacija, razvoj tehnologije i iznenadna epidemiološka kriza uvelike utjecali na korištenje interneta. Štoviše, većina institucija, poduzeća i organizacija bila je prisiljena prilagoditi svoje poslovanje *online* načinu rada kako bi zadovoljili potrebe svojih korisnika i kupaca. Sve većim tehnološkim napretkom, internet, računalna i mobilna tehnologija postaju neizostavnim čimbenikom djelovanja današnjeg društva. Upravo u vremenima povećanog korištenja moderne tehnologije, transparentnost postaje osnovni preduvjet za očuvanje sigurnosti korisnika i odgovornosti organizacija. Isto se odnosi i na vrhovne revizijske institucije. O tome kako je transparentnost važna s aspekta provođenja revizije, govori i prvi cilj radnog plana Europskog revizorskog suda za 2021. godinu koji upućuje na poboljšanje odgovornosti, transparentnosti i angažmana revizije u svim aspektima djelovanja EU-a. U sklopu standarda INTOSAI 20, transparentnost se definira kao „*snažna sila koja, ukoliko se dosljedno primjenjuje, može pomoći u borbi protiv korupcije, poboljšati upravljanje i promicati odgovornost.*“ U kontekstu utvrđivanja odgovornog ponašanja vrhovnih revizijskih institucija u smislu transparentnog objavljivanja njihovih izvještaja važno je proučiti standarde i okvire kojima je uređeno značenje pojma transparentnosti te njegova uloga u obavljanju javne revizije.

Budući da se djelovanje i rad vrhovnih revizijskih institucija financira izravno iz državnog proračuna, ističe se važnost prikazivanja iskorištenih resursa koje je vrhovna revizijska institucija koristila prilikom obavljanja svojih aktivnosti. Stoga je neophodno da vrhovne revizijske institucije postave primjer transparentnog rada i upravljanja. Uz navedeno, „državna revizija služi kao potpora javnom sektoru pri upravljanju, nadzoru i planiranju. Pružajući primjer adekvatnog načina poslovanja ostalim državnim institucijama nastoji se postići poboljšanje u svim aspektima djelovanja javnih institucija. To se ponajprije odnosi transparentnost i pravednost poslovanja koji osiguravaju uspješnost i povjerenje građana“ (Franov, 2020). Također postoje i istraživanja kojima je utvrđeno kako „državna revizija utječe na poboljšanje poslovanja i transparentnosti lokalnih jedinica jer lokalne jedinice provedu većinu preporuka i tako smanjuju razinu nepravilnosti u svom poslovanju“ (Čular i Šupe, 2020). U konačnici, ovime se dolazi do stajališta kako je „važno da tijela izvršne vlasti vrhovne revizijske institucije prepoznaju ne samo kao tijelo koje obavlja kontrolu poslovanja nego i kao pomoćnika koji će ih usmjeriti na njihove pogreške i nedostatke te im pružiti nalaze i preporuke kao temeljne smjernice za daljnje poslovanje“ (Horvatić, 2019).

Neovisnost, transparentnost i odgovornost javnih institucija važni su u svakom demokratskom društvu koje se temelji na vladavini zakona. Stoga je potrebno da i vrhovne revizijske institucije u svom djelovanju koriste dva vrlo važna elementa kako bi osigurale dobro upravljanje u javnom sektoru – odgovornost i transparentnost. Transparentnost se smatra i instrumentom osiguranja odgovornosti i borbe protiv korupcije, dok je u nekim slučajevima njezina glavna zadaća promicanje demokratskog sudjelovanja informiranjem i uključivanjem građana (OECD, 2000). Stoga je INTOSAI izdao načela kojima se uređuju transparentnost i odgovornost vrhovnih revizijskih institucija pod nazivom *INTOSAI - P 20 – Načela transparentnosti i odgovornosti* (INTOSAI, 2019). Svrha ovog dokumenta je unapređivanje načela transparentnosti i odgovornosti te pomaže vrhovnim revizijskim institucijama u izvršenju njihovih glavnih ciljeva, misija i zadaća. Navedeni je dokument sastavni dio INTOSAI okvira profesionalnih objava, kao što je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Okvir profesionalnih objava

INTOSAI načela (INTOSAI – P)	
INTOSAI polazišna načela INTOSAI – P 1 - 9	
INTOSAI – P 1	Limska deklaracija
INTOSAI osnovna načela INTOSAI – P 10 - 99	
INTOSAI – P 10	Meksička deklaracija o neovisnosti vrhovnih revizijskih institucija
INTOSAI – P 12	Vrijednosti i korist vrhovnih revizijskih institucija – pokretanje promjena u životu građana
INTOSAI – P 20	Načela transparentnosti i odgovornosti
INTOSAI – P 50	Načela vrhovnih revizijskih institucija sa sudskim ovlastima

Izvor: Odluka o objavi okvira profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI, 2020) Državni ured za reviziju, NN 17/2020-422. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_02_17_422.html [6. 4. 2022.]

Pojam „transparentnost“ ukazuje na to da je vrhovna revizijska institucija dužna obavijestiti javnost o svojoj odgovornosti, strategiji, aktivnostima, financijskom upravljanju i poslovanju, kao i o rezultatima provedenih revizija. Pojam „odgovornost“ odnosi se na pravni okvir i okvir za prezentiranje izvještaja te na strukturu, strategiju, postupke i radnje koji pomažu u osiguravanju da vrhovne revizijske institucije predstavljaju rezultate svoje revizijske aktivnosti kroz izvješća o provedenim revizijama (González-Díaz et. al., 2013).

INTOSAI – P 20 (Načela transparentnosti i odgovornosti) sadrže 9 načela transparentnosti i odgovornosti (INTOSAI, 2019);

1. načelo: *Vrhovne revizijske institucije dužne su provoditi svoje aktivnosti u skladu s utvrđenim pravnim okvirom za osiguravanje odgovornosti i transparentnosti.*

2. načelo: *Vrhovne revizijske institucije dužne su javno objavljivati informacije o mandatima, odgovornostima, misiji i strategiji.*

3. načelo: *Vrhovne revizijske institucije dužne su koristiti standarde, procese i metode koje su objektivne i transparentne.*

4. načelo: *Vrhovne revizijske institucije dužne su primjenjivati visoke standarde integriteta i etike za sve zaposlenike.*

5. načelo: *Vrhovne revizijske institucije dužne su osigurati da navedena načela odgovornosti nisu kompromitirana u slučajevima korištenja vanjskih usluga.*

6. načelo: *Vrhovne revizijske institucije provode svoje aktivnosti ekonomično, učinkovito i djelotvorno, u skladu sa zakonima i regulativama te izvještavaju javnost o tome.*

7. načelo: *Vrhovne revizijske institucije izvještavaju javnost o provedenim revizijama te o svojim zaključcima o svim vladinim aktivnostima.*

8. načelo: *Vrhovne revizijske institucije komuniciraju pravodobno i detaljno o svojim aktivnostima i rezultatima revizije putem medija, internetskih stranica i na druge dostupne načine.*

9. načelo: *Vrhovne revizijske institucije služe se eksternim i neovisnim savjetima kako bi poboljšale kvalitetu i kredibilitet svog rada.*

Uloga korištenja službenih internetskih stranica u izvještavanju o radu vrhovnih revizijskih institucija najviše je vidljiva u načelima 2, 7 i 8. Prema načelu 2 vrhovne revizijske institucije dužne su javno objavljivati ključne informacije o svom djelovanju kao što su informacije o mandatima revizora, o misiji i strategiji institucije kao i informacije o odnosima s različitim dionicima kao što su zakonodavna i izvršna državna tijela. U tom kontekstu, navedene institucije dužne su javno objaviti uvjete za imenovanje, reizbor te umirovljenje i razrješenje glavnog državnog revizora ili članova kolegijalnog tijela koje je odgovorno za donošenje odluka. Navedenim se načelom potiče vrhovne revizijske institucije da navedene informacije osim na nacionalnom jeziku, objavljuju i na jednom od službenih INTOSAI jezika. Za postizanje ciljeva koji proizlaze iz ovog načela, vrhovne revizijske institucije koriste službene internetske stranice kao platformu za objavljivanje svih ključnih informacija te ih na taj način čine dostupnima širokoj javnosti. Važnost korištenja internetskih stranica u kontekstu dijeljenja informacija o radu vrhovne revizijske institucije sa širokom javnosti proizlazi također iz načela 7 koje zahtijeva da se rezultati o provedenim revizijama zajedno s ključnim zaključcima revizora javno objave. U suvremenim uvjetima poslovanja gotovo je nemoguće osigurati bolji pristup informacijama od korištenja internetskih stranica. Prema načelu 7, vrhovne revizijske institucije javnost također trebaju informirati o praćenju preporuka navedenih u izvješćima o provedenim revizijama, o sankcijama i penalima ako je institucija organizirana kao sud sa sudskim ovlastima, o izvršenju državnoga proračuna itd. Za sve navedene objave u suvremenim uvjetima poslovanja najprimjerenije je koristiti se službenim internetskim stranicama institucije, kao i društvenim mrežama. Osmo načelo zahtijeva da vrhovne revizijske institucije pravovremeno i detaljno komuniciraju s javnošću o svojim aktivnostima i rezultatima revizije koristeći se medijima, internetskim stranicama te na ostale načine. Ovo načelo također ukazuje na važnost dobrog ustrojavanja internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija u kontekstu jednostavnog pronalaženja traženih informacija o radu ovih institucija. Sukladno ovom standardu sažeci revizorskih izvješća i odluka suda trebali bi biti dostupni na jednom od službenih INTOSAI jezika, uz izvješća na službenom nacionalnom jeziku. Nadalje, revizorska izvješća trebala bi biti dostupna i razumljiva širokoj javnosti, što se osigurava na različite načine, kao što su; sažeci izvješća, grafički prikazi, video prezentacije, priopćenja za javnost i sl.

3. ANALIZA MEĐUNARODNE TRANSPARENTNOSTI VRHOVNIH REVIZIJSKIH INSTITUCIJA ODABRANIH ZEMALJA U EUROPSKOJ UNIJI

3.1. Analiza strukture i sadržaja službenih internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija

Napredak informacijskih i komunikacijskih tehnologija značajno pomaže vrhovnim revizijskim institucijama da svoje izvještaje učine dostupnima svojim korisnicima i javnosti te istovremeno osnaže svoju ulogu institucije koja posluje odgovorno i transparentno (González-Díaz, B. et. al., 2008). U ovom radu promatrana je dostupnost informacija koje vrhovne revizijske institucije u Europskoj uniji pružaju korisnicima svojih internetskih stranica.

Prilikom analize dostupnosti informacija na internetskim stranicama uzete su u obzir jezične barijere koje se mogu pojaviti za inozemne korisnike, a značajno utječu na razumijevanje izvještaja o provedenoj reviziji. Stoga je ovo istraživanje orijentirano na one podatke koji su na internetskim stranicama dostupni na engleskom jeziku. U radu je provedena komparativna analiza službenih internetskih stranica 12 vrhovnih revizijskih institucija odabranih zemalja članica Europske unije: Austrije, Belgije, Cipra, Danske, Grčke, Hrvatske, Italije, Mađarske, Njemačke, Poljske, Slovenije i Slovačke. U prvoj fazi istraživanja, ispitano je u kojoj mjeri vrhovne revizijske institucije djeluju u skladu s načelima transparentnosti i odgovornosti te je u skladu s time analizirana dostupnost izvještaja o provedenim revizijama i ostalih informacija na internetskim stranicama široj javnosti odnosno korisnicima kojima su potrebni prijevodi izvještaja na engleski jezik.

U ovom dijelu istraživanja, analizirane su službene internetske stranice vrhovnih revizijskih institucija na engleskom jeziku. Cilj komparativne analize bio je dobiti uvid u strukturu i sadržaj internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija te ocijeniti u kojoj mjeri iste čine svoje izvještaje transparentnima prema inozemnim korisnicima. Za svaku internetsku stranicu analiziranih vrhovnih revizijskih institucija identificirano je jesu li zadovoljeni sljedeći uvjeti transparentnosti:

- Prijevod internetske stranice na engleski jezik (prijevod internetske stranice na engleski jezik dostupan je i vidljiv na početnoj stranici).
- Vidljive oznake društvenih mreža – kako bi vrhovna revizijska institucija bila transparentnija u svojem djelovanju, a samim time promicala odgovornost, društvene mreže postavljaju se kao platforma za razmjenu informacija i komuniciranje s korisnicima izvještaja (Grbavac i Grbavac, 2014).
- Tražilica – tražilica je vidljiva na početnoj stranici, a njezina zadaća jest pretraživati pojmove na engleskom jeziku.
- Prikaz aktualnih vijesti tj. novosti – vrhovna revizijska institucija trebala bi obavještavati svoje korisnike o novostima koje su povezane s obavljanjem njihove djelatnosti.
- Vidljiv kontakt odnosno navedena e-mail adresa, adresa sjedišta te telefonski broj kako bi korisnici mogli kontaktirati vrhovnu revizijsku instituciju ako imaju dodatna pitanja o njihovu radu.
- Prilagođenost korisnicima mobitela – internetska stranica trebala bi biti prilagođena i mobilnim korisnicima zbog široko rasprostranjene uloge i korištenja mobilne tehnologije.
- Kolačići (engl. *Cookies*) – od stupanja na snagu 2018. godine, Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR) nalaže primjenjivanje kolačića, odnosno obavijesti da određena internetska stranica traži informacije o osobnim podacima posjetitelja. Navedeno bi trebalo biti vidljivo korisniku prilikom prve posjete stranici (GDPR i pravila o korištenju kolačića, 2019).
- Dostupnost revizorskih izvještaja – u radu će se analizirati sveobuhvatna dostupnost informacija i izvještaja revizora inozemnim korisnicima. Za potrebe istraživanja, revizijski izvještaji smatrat će se dostupnima ako korisnici mogu do njih doći u originalnom obliku na službenom jeziku ili barem do njihovih sažetaka i naslova na engleskome jeziku.

U Tablici 3. prezentirana su opažanja o transparentnosti internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija analiziranih zemalja Europske unije.

Tablica 3. Tablica opažanja službenih internetskih stranica odabranih vrhovnih revizijskih institucija odabranih zemalja u Europskoj uniji

Država	Mogućnost prijevoda internetske stranice na engleski jezik	Vidljive oznake društvenih mreža	Tražilica	Prikaz aktualnih vijesti tj. novosti	Vidljiv kontakt	Prilagođenost korisnicima mobitela	Kolačići (engl. Cookies)	Dostupnost revizijskih izvještaja
Austrija	+	+	-	+	+	+	+	+
Belgija	+	-	-	-	+	+	-	+
Cipar	+	+	-	-	+	+	+	+
Danska	+	-	+	+	+	+	+	+
Grčka	+	+	-	+	-	-	-	+
Hrvatska	+	+	+	+	+	+	+	+
Italija	+	+	-	+	+	+	+	+
Mađarska	+	+	+	+	+	+	-	+
Njemačka	+	-	+	+	+	+	-	+
Poljska	+	-	+	+	+	+	+	+
Slovenija	+	+	+	+	+	+	+	+
Slovačka	+	+	+	+	+	+	+	+

Izvor: Priredili autori

Austrijski revizijski sud (*Rechnungshof Österreich*) vrhovna je institucija za reviziju Republike Austrije te njezina internetska stranica ima inovativne karakteristike kojima korisnicima omogućava brzo i jednostavno snalaženje. Na početnoj stranici moguće je lako doći do određenog izvješća putem tražilice ili jednostavno odabrati jednu od kategorija koje daju više informacija o samoj instituciji. Iako su navedene kategorije napisane skraćenicama na njemačkom jeziku, pozicioniranjem miša na željenu kategoriju dobiva se kratak opis na engleskom jeziku. Tražilica sadržava opcije detaljnog pretraživanja s preporukama poput: godine izvješća, teme izvješća, mjesta (federacija, općina, zemlja), načina provođenja daljnjih aktivnosti (daljnje publikacije, donacije stranaka, savezni računi, priopćenja za tisak, izvod računa, izvješća o aktivnostima, izvješća o prihodima) te naknadni pregled izvještaja. Ipak, navedena tražilica dostupna je samo na austrijskom službenom jeziku – njemačkom, a samim time se povlače i originalni izvještaji bez mogućnosti prijevoda na engleski jezik (Službena internetska stranica austrijskog Revizorskog suda).

Internetska stranica vrhovne revizijske institucije Belgije (*Rekenhof, Cour des comptes, Rechnungshof, Court of Audit*) na prvi se pogled čini jednostavna i praktična za korištenje. S druge strane, vidljivo je kako stranica nije izrađena do kraja i da postoje prazne kategorije „Novosti“ (engl. *News*) i „Istaknuto“ (engl. *Featured*), a neke su značajke vidljive samo na internetskoj stranici prilagođenoj za korisnike mobitela. Nadalje, uočeno je kako su izvještaji dostupni samo na francuskom i nizozemskom jeziku, usprkos prijevodu cijele

internetske stranice. Stoga jedini način prikupljanja informacija o provedenim revizijama od strane inozemnih korisnika jest korištenje sažetaka sastavljenih izvještaja koji su objavljeni na engleskom jeziku. Tražilica je vidljiva na početnoj stranici, no pokušajem pretraživanja ključnih riječi ne dobiva se rezultat (Službena internetska stranica vrhovne revizijske institucije Belgije).

Internetska stranica vrhovne revizijske institucije Cipra (*Audit Office of the Republic*), također kao i prethodno analizirane zemlje, ima opciju prijevoda cijele internetske stranice na engleski jezik. Stranica se čini uredna i jednostavna za korištenje. No ipak, mogućnost pretraživanja odnosno, korištenja tražilice je ograničena te je potrebno unijeti korisničko ime i lozinku za njezino korištenje. Nadalje, zanimljivo je da su u rubrici „Godišnji izvještaji“ objavljeni godišnji izvještaji zaključno s 2014. godinom. Navedeno ne znači da od tada vrhovna revizijska institucija nije provodila revizije i objavljivala izvješća o provedenim revizijama već znači da navedeni izvještaji nisu objavljeni na engleskom jeziku. Drugačije rečeno, vrhovna revizijska institucija objavljivala je prijevode revizijskih izvješća samo do 2014. godine. Ostala se izvješća mogu pronaći, ali su napisana na službenom jeziku. Osim godišnjeg izvješća, od 2014. godine na engleskom je jeziku objavljeno samo 7 izvješća. Jedino se u rubrici „Posebni izvještaji – središnja država“ nalaze izvještaji za 2020. godinu objavljeni u 2021. godini (Službena internetska stranica Ureda za reviziju Cipra).

U odnosu na internetske stranice prethodno analiziranih vrhovnih revizijskih institucija, vrhovna revizijska institucija Danske (*Folketinget Rigsrevisionen*) ima zaista modernu internetsku stranicu. Zanimljivo je primijetiti kako se odmah na početnoj stranici nude čak 2 tražilice koje su u svojoj strukturi iste te daju jednake rezultate. Dodatno, službena internetska stranica je tijekom istraživanja prikazivala probleme zbog kojih se svako malo odbijao pristup stranici, međutim, uz kratko vrijeme čekanja pristup stranici je omogućen (Službena internetska stranica Ureda za reviziju Danske).

Vrhovna revizijska institucija Grčke (engl. *Hellenic Court of Audit*) također izvješća o provedenim revizijama objavljuje na svojoj službenoj internetskoj stranici. Vidljivo je kako na engleskom jeziku nisu objavljeni revizijski izvještaji za 2020. godinu. Posljednje izvješće na engleskom jeziku objavljeno je za 2019. godinu. Kod ove internetske stranice zanimljivo je što ne postoji tražilica niti podaci o kontaktu (Službena internetska stranica Revizijskog suda Grčke).

Državni ured za reviziju Republike Hrvatske ima kvalitetno strukturiranu internetsku stranicu na kojoj su objavljene sve aktualne novosti na engleskom jeziku. Što se tiče izvještaja, dostupni su sažetci samo ponekih revizijskih izvještaja (točnije njih 5). Navedeni sažetci izvještaja sastoje se od sažetka i nalaza revizije (Službena internetska stranica Državnog ureda za reviziju). Može se zaključiti kako internetska stranica Državnog ureda za reviziju ispunjava sve prethodno definirane uvjete transparentnosti.

Internetska stranica Revizijskog suda Italije (*Corte dei Conti*) ne pruža tipičan izgled internetskih stranica prevedenih na engleski jezik kao kod prethodno analiziranih zemalja. Ova internetska stranica ima takozvani engleski kutak (engl. *English corner*) u kojem je na engleskom jeziku moguće pronaći informacije o organizacijskoj strukturi i međunarodnim aktivnostima Revizijskog suda Italije. Iako se radi o sažetom uvidu, kutak pruža dostatne informacije korisnicima o radu vrhovne revizijske institucije. Međutim, na internetskoj stranici mogu se pronaći samo dva sažetka provedenih revizija za 2020. godinu. Svaki sažetak ima više od 30 stranica (Službena internetska stranica Revizorskog suda Italije).

Za internetsku stranicu vrhovne revizijske institucije Njemačke (*Bundesrechnungshof*) može se reći kako prikazuje sve aktualne novosti na engleskom jeziku kao i ažurne prijevode revizijskih izvještaja. Što se tiče preglednosti pojedinog izvještaja, nudi se mogućnost odabira između kategorije za preuzimanje cijelog izvještaja, kategorije namijenjena medijima te kategorije ključne problematike (Službena internetska stranica vrhovne revizijske institucije Njemačke).

Vrhovna revizijska institucija Mađarske (*Az Állami Számvevőszék Hivatalos Honlapja*) ima preglednu internetsku stranicu na kojoj se s lakoćom pronalaze informacije o djelovanju ove institucije na engleskom jeziku. Na engleskom jeziku dostupne su informacije o organizacijskom ustroju vrhovne revizijske institucije, regulatornom okviru djelovanja institucije, dokumenti o strategiji vrhovne revizijske institucije kao i o godišnjem planu rada za svaku određenu godinu. Na engleskom jeziku objavljuju se sažeci o provedenim revizijama koji su namijenjeni medijima. Cjeloviti izvještaji na engleskom jeziku dostupni su za provedene koordinirane, zajedničke i paralelne revizije u koje su uključene vrhovne revizijske institucije više zemalja, što je i razumljivo s obzirom na to da su revizijski nalazi od međunarodnoga značaja. Nadalje, na engleskom jeziku objavljena su godišnja izvješća o radu ove vrhovne revizijske institucije (Službena internetska stranica vrhovne revizijske institucije Mađarske).

Promatranjem službene internetske stranice vrhovne revizijske institucije Poljske (*Najwyższa Izba Kontroli*), može se primijetiti kako na stranici koja je prevedena na engleski jezik nisu vidljive oznake društvenih mreža, već samo na internetskoj stranici koja je uređena na poljskom jeziku. Pomoću tražilice s lakoćom se pretražuju pojmovi na engleskom jeziku. Sažetci izvještaja dostupni su pomoću linka „Novosti“ (engl. *News*). Navedeno može zbunjivati korisnike budući da se kratki članci o novostima nalaze na istom mjestu kao i ostali izvještaji (Službena internetska stranica vrhovne revizijske institucije Poljske).

Službena internetska stranica vrhovne revizijske institucije Slovenije (*Računsko sodišče*) također ima moderan izgled, a jedinstvena je po tome što se na početnoj stranici nalazi informacija na koliko revizija trenutno rade državni revizori te javno pozivaju svoje korisnike na inicijativu. Ova vrhovna revizijska institucija također ima objavljene kratke video isječke u kojima svojim korisnicima na engleskom jeziku predstavlja svoj rad, obaveze, funkciju i organizaciju te uz to imaju i objavljenu prezentaciju koja pobliže opisuje proces revizije. Dodatno, redovito i ažurno objavljuju sve novosti u pogledu revizije javnog sektora. No, s druge strane, nisu objavljena izvješća na engleskom jeziku o provedenim revizijama, već su izvješća dostupna samo na nacionalnom jeziku. Na engleski jezik prevedeni su samo naslovi izvješća pa se može raspoznati koje su teme bile predmetom revizije tijekom 2020. godine (Službena internetska stranica Revizorskog suda Slovenije).

Vrhovna revizijska institucija Slovačke (*Najvyšší Kontrolný Úrad Slovenskej Republiky*) provodi reviziju upravljanja sredstvima i imovinom države, lokalnih vlasti i Europske unije. Također provodi reviziju državnih prihoda i osigurava ispravnu naplatu carina i poreza (Najvyšší Kontrolný Úrad Slovenskej Republiky, 2022). Internetska stranica ove vrhovne revizijske institucije omogućava lako snalaženje i pronalazak traženih informacija. Također, ključne informacije o djelovanju institucije dostupne su na engleskom jeziku, kao i revizorska izvješća koja bi mogla biti zanimljiva inozemnim korisnicima, a to su prvenstveno izvješća o provedenim revizijama učinkovitosti te izvješća o provedenim zajedničkim revizijama više vrhovnih revizijskih institucija (ukupno 29 izvješća u razdoblju od 2002. – 2020. godine).

3.2. Analiza dostupnosti informacija na engleskom jeziku

U ovom dijelu istraživanja prikazano je u kojoj su mjeri revizijski izvještaji dostupni inozemnim posjetiteljima službenih internetskih stranica vrhovnih revizijskih institucija. Cilj ovog dijela istraživanja bio je ocijeniti preglednost izvještaja te jesu li dostupni njihovi prijevodi na engleskom jeziku. Također je analizirano jesu li izvještaji jasni i razumljivi. Sažetak provedene analize dostupan je u Tablici 4.

Tablica 4. Dostupnost izvještaja objavljenih od strane vrhovne revizijske institucije odabranih zemalja članica EU-a inozemnim korisnicima

Zemlja	Dostupnost izvještaja putem službene internetske stranice vrhovne revizijske institucije
Austrija	(-) izvještaji su dostupni samo na njemačkome jeziku
Belgija	(+) dostupni su sažetci izvještaja
Cipar	(+)
Danska	(+) dostupni su sažetci i prva poglavlja
Grčka	(+) dostupni su sažetci izvještaja (izvještaji nisu dostupni za 2020.)
Hrvatska	(+, dostupni su sažetci izvještaja
Italija	(+)
Mađarska	(+) dostupni su sažetci izvještaja namijenjeni medijima
Njemačka	(+) dostupni su sažetci izvještaja
Poljska	(-)
Slovenija	(-) dostupni su naslovi izvještaja
Slovačka	(+) dostupni izvještaji o provedenim koordiniranim revizijama i revizijama učinkovitosti, dostupni naslovi izvještaja

Izvor: Priredili autori

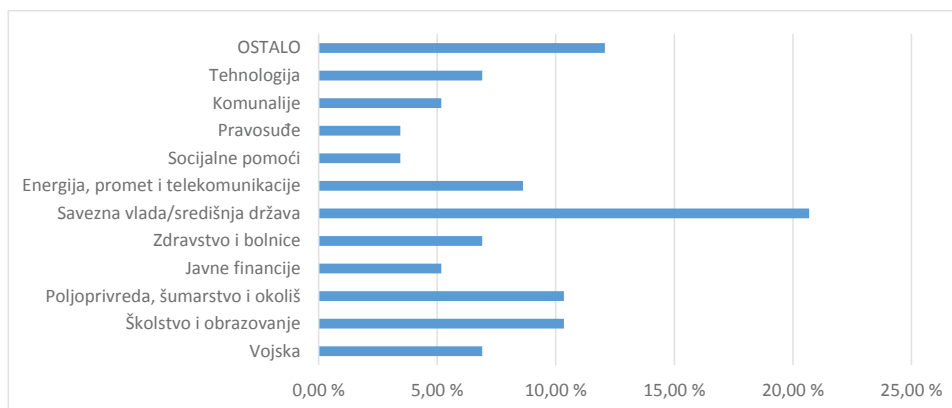
Sukladno prikazanim opažanjima u Tablici 4. internetske stranice vrhovnih revizijskih institucija Austrije, Poljske i Slovenije označene su oznakom (-), budući da nisu objavile revizijske izvještaje na engleskome jeziku. Usprkos tome što slovenska vrhovna revizijska institucija objavljuje prijevod naslova pa se otprilike mogu razumjeti predmeti revizije, ne može se pristupiti nalazima revizije niti izraženim revizijskim mišljenjima na engleskom jeziku. U objavama ostalih vrhovnih revizijskih institucija donekle se iz sažetaka, objavljenih prvih poglavlja izvješća ili cjelovitih izvješća može zaključiti ključna problematika, nalazi revizora te njihove preporuke, mišljenja i zaključci. Uz dodatnu napomenu kako je vrhovna revizijska institucija Grčke svojim objavljivanjem izvještaja do 2019. godine zadovoljavala navedene uvjete, međutim još uvijek su nedostupni izvještaji provedenih revizija za 2020. godinu. Što se tiče prijevoda revizijskih izvještaja, do sada je najzastupljeniji engleski jezik, te se jedino internetska stranica Belgije izdvaja kao stranica koja nudi više prijevoda cjelokupnih izvješća za nizozemski i francuski jezik. Većina prijevoda koja je pisana na engleskom jeziku je razumljiva i pisana na način da korisniku pruži sve bitne informacije o provedenoj reviziji. Te informacije uglavnom sadrže podatke poput točno definiranog predmeta revizije, dužnosti državnih revizora, ciljeva revizije i zaključaka.

3.3. Područja revizije vrhovnih revizijskih institucija u uvjetima koronakrize

Koronakriza je 2020. godine zahvatila gotovo cijeli svijet te utjecala na rad mnogih institucija pa tako i na rad vrhovnih revizijskih institucija. U ovom dijelu rada analizirano je koje su vrhovne revizijske institucije nastavile djelovati sukladno godišnjem planu rada, revizijskim ciljevima i djelokrugu rada, koji su bili određeni za 2020. godinu, a koje su institucije bile obavezne pružiti svojim korisnicima pouzdane informacije o državnoj potrošnji kao odgovoru na pandemiju. Važno je naglasiti kako u ovom dijelu istraživanja nije analizirana vrhovna revizijska institucija Grčke, budući da u 2020. godini nije objavila niti jedan izvještaj na engleskom jeziku.

Zbog uvođenja dva proračuna - za 2020. i 2021., u kojima su postavljeni okviri za ublažavanje različitih učinaka pandemije, Austrijski revizorski sud je u 2020. godini poseban fokus stavio na tokove financiranja u saveznim financijskim izvještajima, posebno onima iz fonda za upravljanje krizama. Osim zdravstvene krize, ova vrhovna revizijska institucija bavila se i ostalim važnim pitanjima, stoga je tijekom 2020. godine sastavila ukupno 58 izvještaja raznolikih tema. Na Grafikonu 1 može se vidjeti koja su područja bila revidirana u 2020. godini od strane Austrijskog revizorskog suda. Može se zaključiti kako je najveći fokus stavljen na reviziju aktivnosti središnje države, pri čemu je 12 izvještaja objavljeno na navedenu temu. U kategoriji „Ostalo“ prisutne su teme koje su obrađene kroz jednu reviziju, a to su: financijski sektor i banke, prehrambena industrija, kultura, zelena energija i gospodarstvo (Rechnungshof Österreich, 2020).

Grafikon 1. Prikaz područja revizije vrhovne revizijske institucije Austrije za 2020. godinu

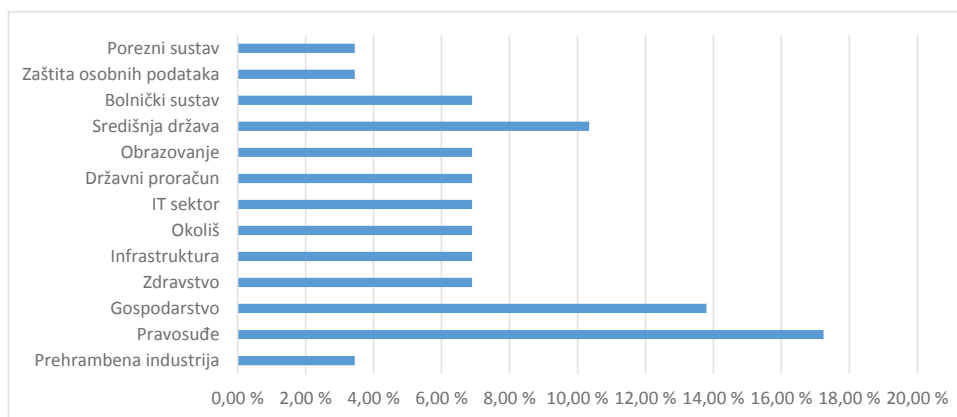
Izvor: Priredili autori prema: Tätigkeitsbericht 2020 des Rechnungshofes Österreich. Rechnungshof Österreich (2020), dostupno na: https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/home_1/home_2/Taetigkeitsbericht_des_Rechnungshofes_2020_BF.pdf (15. 4. 2022.)

Revizijski sud Belgije ukupno je objavio 31 izvještaj o obavljenim revizijama u 2020. godini. Većina izvještaja odnosi se na upravljanje državnim proračunom i njegovom potrošnjom, a prisutne su i teme poput bolesti COVID-19, učinkovitosti javne politike u području određivanja mirovina i raspodjele mirovinskih rezervi.

Kao što je već prethodno spomenuto, vrhovna revizijska institucija Cipra od 2014. godine objavila je sedam sažetaka izvještaja na engleskom jeziku. Od navedenih sažetaka tri su objavljena u 2020. godini. Sukladno tome, može se zaključiti kako su područja revizije vrhovne revizijske institucije Cipra bila: ispitivanje programa za privlačenje investicija, promjena sustava urbanog uređenja i revizija Ministarstva pravosuđa i javnog reda.

Od ukupno 29 objavljenih izvještaja na službenoj internetskoj stranici, zaključuje se kako je vrhovna revizijska institucija Danske fokus stavila na reviziju pravnog sustava (17,24 %), gospodarstva (13,79 %) i aktivnosti poduzetih od strane središnje države (10,34 %). Osim spomenutih područja, prisutne su i ostale teme poput prehrambene industrije, zdravstva, infrastrukture, okoliša, IT sektora, obrazovanja te ostalih tema (Grafikon 2).

Grafikon 2- Prikaz područja revizije vrhovne revizijske institucije Danske za 2020. godinu

Izvor: Priredili autori analizom 29 izvještaja: Službena web stranica danskog Ureda za reviziju, dostupno na: <https://uk.rigsrevisionen.dk/> [15. 6. 2021]

Iako Državni ured za reviziju Republike Hrvatske skoro svake godine objavljuje više od 100 izvještaja na nacionalnom jeziku, 2013. godine broj objavljenih izvještaja putem službene internetske stranice iznosio je 244 (Manojlović, 2016). Za 2020. godinu na engleskom jeziku dostupan je cjeloviti izvještaj o provedenoj reviziji usklađenosti Hrvatske narodne banke, zajedničko izvješće o mjerama poduzetim za ublažavanje siromaštva, sažetak te cjeloviti izvještaj o upravljanje intervencijama u slučaju iznenadnog zagađenja u Jadranu, sažetak revizije učinkovitosti o pripremljenosti Republike Hrvatske za provođenje ciljeva održivog razvoja do 2030. (agenda za održivi razvoj), sažetak izvješća o prodaji dionica i poslovnih udjela u državnim društvima te sažetak izvješća o upravljanju listama čekanja za magnetsku rezonancu.

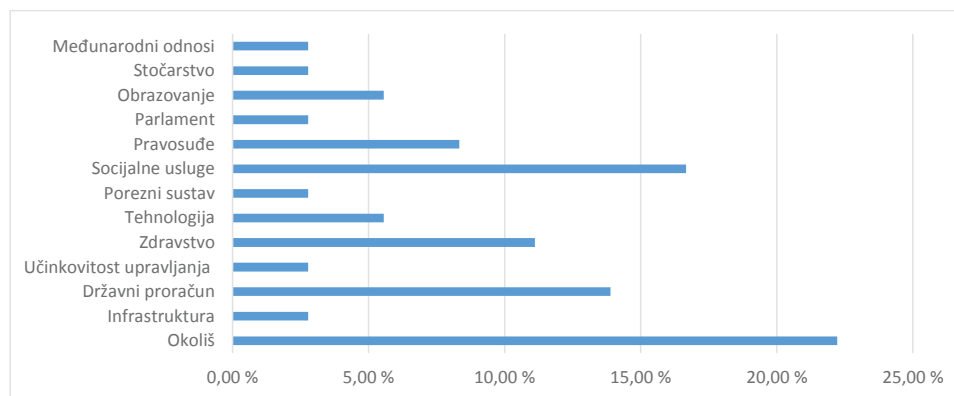
U jednom od dva objavljena sažetka izvještaja vrhovne revizijske institucije Italije, pobliže je opisano gospodarsko stanje u Italiji uslijed širenja zaraze bolešću COVID-19. Točnije, Revizijski sud Italije izvještava kako je pandemija nepovoljno utjecala na makroekonomske pokazatelje i međunarodnu trgovinu. Uz navedeno, na internetskoj stranici objavljen je i izvještaj koji pobliže opisuje proračunski ciklus i Agendu 2030 sukladno Ciljevima održivog razvoja (Corte dei Conti, 2020).

Vrhovna revizijska institucija Mađarske u 2020. godini objavila je 217 izvještaja o provedenim revizijama, pri čemu je revidirala ukupno 1573 subjekta. Najveći broj provedenih revizija odnosi se na revizije usklađenosti. Kao posljedica pandemije bolesti COVID-19, vrhovna revizijska institucija Mađarske fokus stavlja na održivi razvoj u 2020. godini; smanjenje siromaštva, zdravlje ljudi, kvalitetu edukacije, čistu vodu, odgovornu potrošnju i proizvodnju te utjecaj na klimatske promjene. Vrhovna revizijska institucija Mađarske u tom kontekstu provodi analize utjecaja pandemije na različite aspekte ljudskog života te na engleskom jeziku objavljuje opsežne dokumente koji proizlaze iz navedenih analiza; zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, *online* rad odnosno rad od kuće; prednosti i rizici. Također, u vrijeme pandemije ova vrhovna revizijska institucija objavljuje kraće dokumente na engleskom jeziku o utjecaju pandemije na različite aspekte života i gospodarstva Mađarske.

Vrhovna revizijska institucija Njemačke, na svojoj je internetskoj stranici o provedenim revizijama tijekom 2020. godine objavila ukupno 17 izvještaja na engleskom jeziku. Većina tema bavila se pitanjem kako smanjiti ili u potpunosti zaustaviti ilegalne radnje poput prijevara s porezom na promet, vladinim akcijama vezanim uz smanjenje rizika od prijevara, sprječavanjem fiktivnih transakcija kako bi se ostvarili povrti od poreza te rješavanjem problema neprijavljenih radnika u zemlji. Također, uslijed koronakrize, vrhovna revizijska institucija Njemačke osvrnula se na činjenicu kako je bolnički sustav neučinkovit i nedovoljno financiran, a ukazala je i na probleme nacionalnih željeznica koji su još više došli do izražaja zbog zdravstvene pandemije.

Ured za reviziju Poljske značajne napore uložio je da svojim izvještajima dobro informira svoje korisnike pružajući detaljne izvještaje, koji su objavljeni u kategoriji „Novosti“. Navedena institucija osigurala je i objavu ažurnih podataka i izvještaja na engleskom jeziku. Od ukupno 36 sastavljenih izvještaja, 8 se odnosilo na okolišna pitanja, a ostale značajnije teme odnosile su se na socijalne usluge (16,67 %), državni proračun (13,89 %) i zdravstvo (11,11 %). Grafikonom 3 prikazana su sva područja revizije i njihov udio u ukupnom broju obavljenih revizija.

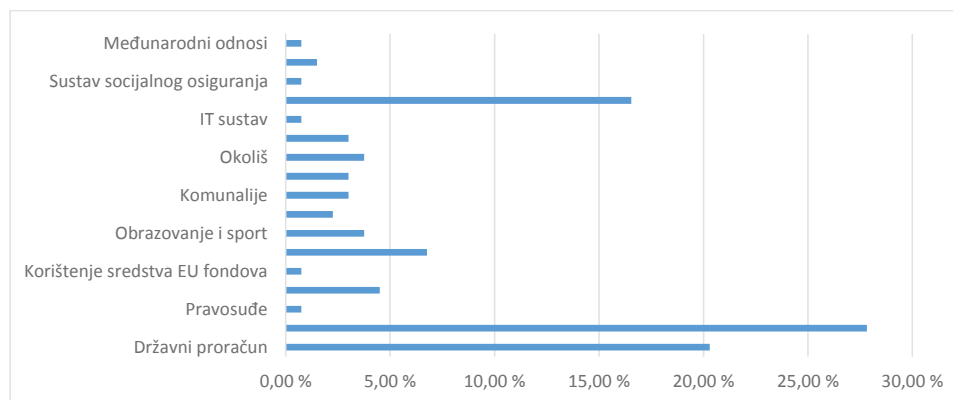
Grafikon 3. Pregled djelokruga rada vrhovne revizijske institucije Poljske tijekom 2020. godine

Izvor: Priredili autori analizom 36 izvještaja: Službena web stranica Vrhovnog ureda za reviziju Poljske, dostupno na: <https://www.nik.gov.pl/en/> [18. 6. 2021]

Vrhovna revizijska institucija Slovenije ukupno je objavila 66 revizijskih izvještaja za 2020. godinu, no nijedan izvještaj kao ni sažetak nije preveden na engleski jezik. Međutim, po naslovima tih izvještaja, koje je moguće pronaći na engleskom jeziku, mogu se donijeti zaključci o temama koje su bile predmetom revizije. Kroz 66 izvještaja obrađeno je 17 različitih tema, a na Grafikonu 4 može se vidjeti o kojim se temama Računski sud najviše bavio tijekom 2020. godine. Sukladno tome može se zaključiti kako je rad revizora najvećim dijelom bio usmjeren na poslovanje općina i lokalnih samouprava, rad političkih stranaka te korištenje državnog proračuna.

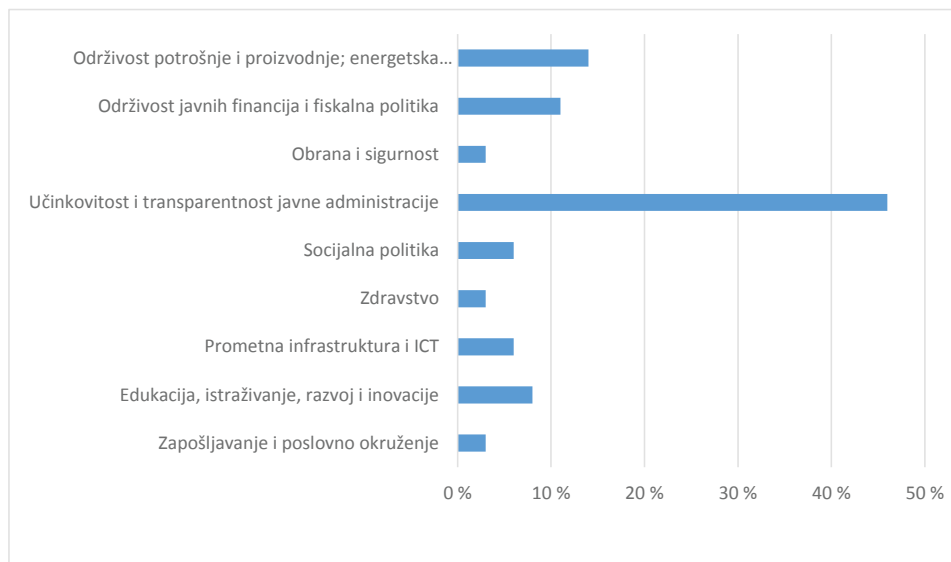
Grafikon 4. Pregled područja rada vrhovne revizijske institucije Slovenije za 2020. godinu

Izvor: Priredili autori analizom 66 izvještaja: Službena web stranica slovenskog Revizorskog suda, dostupno na: <https://www.rs-rs.si/en/> [18. 06. 2021.]

Vrhovna revizijska institucija Slovačke u 2020. je godini provela 32 revizije. Prioritetna područja revizije ove institucije u 2020. godini bila su kao što je prikazano na Grafikonu 5; učinkovitost i transparentnost javne administracije, održivost potrošnje i proizvodnje; energetska učinkovitost i održivost okoliša te održivost javnih financija i fiskalna politika. U promatranoj godini ova institucija revidirala je ukupno 216 subjekata. Na engleskom jeziku na internetskoj stranici za 2020. godinu objavljeno je godišnje izvješće o radu ove vrhovne revizijske institucije, izvješće o provedenoj koordiniranoj reviziji pod nazivom „Porezna i subvencijska potpora klimatskoj i energetskej politici u Češkoj i Slovačkoj Republici“ i reviziji „Prekogranično kretanje otpada prema Bazelskoj konvenciji“ koja je također provedena kao međunarodna, uz sudjelovanje vrhovne revizijske institucije Slovačke, Poljske i Ukrajine. Na engleskom jeziku za 2020. godinu dostupna su i izvješća o provedenim revizijama učinkovitosti pod nazivima; „Kvaliteta praćenja izvora pitke vode“, „Učinkovitost i djelotvornost procesa u organizacijama upravljanja i nadzora odlagališta“ i „Rekonstrukcije, popravci i održavanje mostova na drugorazrednim i trećerazrednim cestama“. Izvještaji o provedenim revizijama usklađenosti i financijskim revizijama dostupni su na nacionalnom jeziku te se mogu pretraživati pomoću tražilice u koju se upisuje naziv, ID i adresa subjekta revizije.

Grafikon 5. Prikaz područja revizije vrhovne revizijske institucije Slovačke za 2020. godinu

Izvor: priredili autori prema: Annual report 2020. Supreme audit office, Republic of Slovakia, dostupno na: https://www.nku.gov.sk/documents/10272/524640/NKU_VS_2020_EN_2105_final.pdf [8. 4. 2022.]

4. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE TRANSPARENTNOSTI VRHOVNIH REVIZIJSKIH INSTITUCIJA

Rezultati istraživanja pokazuju kako je većina vrhovnih revizijskih institucija dobro postavila svoje internetske stranice te u zadovoljavajućoj mjeri ispunjavaju potrebe inozemnih korisnika za informacijama o provedenim revizijama. U tom smislu vrhovne revizijske institucije pružaju inozemnim korisnicima jasne, relevantne i pravovremene informacije na engleskom jeziku. Inozemnim korisnicima zanimljive su informacije o provedenim revizijama od međunarodnoga značaja, a to se prije svega odnosi na zajedničke, koordinirane ili paralelne revizije u koje su uključene vrhovne revizijske institucije više zemalja. Unatoč tome što je većina promatranih institucija dobro ustrojila svoju internetsku stranicu, postoje određena područja u kojima se može ostvariti poboljšanje u kontekstu bolje komunikacije s javnošću. Stoga su u ovom dijelu rada izdvojene karakteristike koje su neke vrhovne revizijske institucije uspješno implementirale u svoje internetske stranice, a uvelike doprinose većoj transparentnosti informacija iz revizijskih izvještaja. Internetska stranica vrhovne revizijske institucije Austrije najviše se istaknula zbog inovativnog izgleda i karakteristika koje korisnicima omogućavaju jednostavno snalaženje po stranici. Vrhovna revizijska institucija Belgije je na svojoj internetskoj stranici omogućila prijevode na čak četiri jezika te se ističe kao jedina institucija koja svojim inozemnim posjetiteljima nudi više od dvije mogućnosti prijevoda. Takva opcija omogućava vrlo jednostavno korištenje internetskom stranicom onim korisnicima koji razumiju nizozemski, francuski, njemački ili engleski jezik. Navedeno proizlazi iz činjenice kako u Belgiji postoje 3 službena jezika; nizozemski,

francuski i njemački jezik. U odnosu na prethodno analizirane internetske stranice vrhovnih revizijskih institucija, Ured za reviziju u Danskoj ima zaista moderno uređenu stranicu, pri čemu su najprije navedena posljednja izvješća o reviziji, a potom tražilica te istaknute karakteristike rada institucije poput misije i održavanja suradnje s parlamentom. Vrhovna revizijska institucija Njemačke ističe se po tome što su na službenoj internetskoj stranici dostupni kratki informativni videozapisi na engleskom jeziku, koji opisuju rad, dužnosti i funkciju ove institucije. Također, objavljeni su i videozapisi na znakovnom jeziku te postoji opcija za prijevod cijele stranice na „lakšoj verziji“ (engl. *Easy language*) njemačkog jezika, što je dobro za inozemne korisnike koji razumiju osnove njemačkog jezika. Videozapisima koji pobliže opisuju rad i djelatnost državne revizije raspolaže i internetska stranica vrhovne revizijske institucije Slovenije te se navedeno posebno ističe kao korisna karakteristika budući da se na taj način može širokom spektru korisnika približiti rad, djelatnost i ciljevi državne revizije. Kao što je prethodno isticano, vrhovna revizijska institucija Slovenije, Državni ured za reviziju Republike Hrvatske te vrhovna revizijska institucija Slovačke jedine su analizirane institucije čije internetske stranice zadovoljavaju sve postavljene uvjete transparentnosti internetskih stranica u ovom istraživanju. Može se zaključiti kako internetska stranica vrhovne revizijske institucije Republike Hrvatske može biti primjer ostali promatranim institucijama. Za razliku od Slovenije i Slovačke, Državni ured za reviziju u Hrvatskoj ima objavljene sažetke izvještaja na engleskom jeziku u kojima su navedeni svi važni elementi revizorskih izvještaja. Iako vrhovna revizijska institucija Slovenije raspolaže većim brojem informacija o revizijama prevedenih na engleski jezik, to su samo naslovi i vrlo kratki sažetci u kojima se tek okvirno može procijeniti samo predmet revizije. Internetska stranica Državnog ureda za reviziju Republike Hrvatske primjer je modernog postavljanja internetske stranice i uspješnog objavljivanja svih aktualnih novosti na engleskom jeziku. Prednost ove internetske stranice također je mogućnost prilagođavanja veličine slova i kontrasta osobama s disleksijom.

5. ZAKLJUČAK

Vrhovne revizijske institucije imaju važnu ulogu u očuvanju odgovornosti javnog sektora. U svojem djelokrugu rada provode više vrsta revizija koje uključuju financijsku reviziju, reviziju pravilnosti i reviziju učinkovitosti. Ove institucije djeluju u ime i za račun države te su dužne pravovremeno i detaljno informirati javnost o nalazima provedenih revizija, kao i o nalazima danim subjektima revizije sa svrhom unaprjeđenja njihova poslovanja. U suvremenim uvjetima poslovanja svih organizacija, kako u privatnom tako i u javnom sektoru, najefikasnija komunikacija sa širokom javnošću ostvaruje se upotrebom informacijsko-komunikacijskih tehnologija. U tom kontekstu vrhovne revizijske institucije dužne su ustrojiti službene internetske stranice koje služe kao platforma za diseminaciju rezultata o provedenim revizijama najširoj javnosti. Prilikom oblikovanja internetskih stranica, vrhovne revizijske institucije trebaju voditi računa o njihovoj kvaliteti kako bi tražene informacije korisnicima bile što dostupnije. INTOSAI načela transparentnosti i odgovornosti zahtijevaju javnu objavu informacija o djelovanju vrhovnih revizijskih institucija. Tu se posebno ističe načelo 8 koje zahtijeva da vrhovne revizijske institucije komuniciraju pravodobno i detaljno o svojim aktivnostima i rezultatima revizije koristeći se medijima, internetskim stranicama i drugim dostupnim alatima. Vodeći se ovim načelom, u radu su analizirane

internetske stranice 12 vrhovnih revizijskih institucija u Europskoj uniji; Austrije, Belgije, Cipra, Danske, Grčke, Hrvatske, Italije, Mađarske, Njemačke, Poljske, Slovenije i Slovačke. Svrha ovog rada bila je ocijeniti kvalitetu internetskih stranica za inozemne korisnike budući da INTOSAI standardi zahtijevaju objavu ključnih informacija o radu ovih institucija na nacionalnom jeziku i još jednom službenom INTOSAI jeziku (engleski, njemački, španjolski, francuski i arapski). Istraživanje je pokazalo kako najviše analiziranih zemalja uz nacionalni jezik, na službenim internetskim stranicama objavljuje informacije na engleskom jeziku. Kako bi se ocijenila kvaliteta dostupnosti informacija inozemnim korisnicima, definirano je 8 kriterija ispitivanja koji su ispitani za internetske stranice 12 vrhovnih revizijskih institucija u EU-u. U tom kontekstu analizirana je dostupnost informacija na engleskom jeziku. Rezultati istraživanja pokazuju kako je većina vrhovnih revizijskih institucija dobro postavila svoje internetske stranice te u zadovoljavajućoj mjeri ispunjavaju potrebe inozemnih korisnika za informacijama o provedenim revizijama. Identificirane su najbolje prakse objavljivanja te su dane preporuke za unaprjeđenje transparentnosti vrhovnih revizijskih institucija korištenjem službenih internetskih stranica među kojima se posebno ističe objava kratkih videozapisa o radu vrhovne revizijske institucije na engleskom jeziku, objava sažetaka izvješća na engleskom jeziku, prilagođavanje internetske stranice korisnicima s posebnim potrebama (primjerice osobama s disleksijom) i dobro ustrojavanje tražilica koje omogućavaju lak i brz pronalazak traženih informacija po ključnim riječima pretraživanja. U radu je također dan osvrt na ključna područja revizije po zemljama u uvjetima pandemije bolesti COVID-19. Budući da analiza u ovom radu ne obuhvaća sve vrhovne revizijske institucije Europske unije već institucije odabranih dvanaest zemalja članica, navedeno predstavlja ograničenje ovog rada, stoga veći broj zemalja može biti obuhvaćen budućim istraživanjima. Nadalje, za identificiranje najboljih praksi međunarodne transparentnosti vrhovnih revizijskih institucija potrebno je istražiti i druge razvijene zemlje izvan Europske unije, što može biti smjernica za buduća istraživanja ove problematike.

POPIS LITERATURE

1. Annual Report 2020 Supreme Audit Office of the Slovak Republic, https://www.nku.gov.sk/documents/10272/524640/NKU_VS_2020_EN_2105_final.pdf [08. 04. 2022.]
2. Corte dei Conti (2020). *Public Finance Coordination Report*. str.1-7. [Online]. Dostupno na: <https://www.corteconti.it/Download?id=06b0dd06-c650-42ca-8e93-224bf6dca955> [19. 06. 2021]
3. Čular, M., i Šupe, P. (2020). Utjecaj državne revizije na učinkovitost rada lokalnih jedinica u Hrvatskoj, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, (26), str. 52-69. Dostupno na: <https://doi.org/10.46458/27121097.2020.26.52> [04. 04. 2022.]
4. Eurostat (2021). *Individuals – Internet use*, [podatkovni dokument]. Dostupno na: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_ci_ifp_iu/default/table?lang=en [6. 04. 2022.]
5. Franov, L. (2020). 'Prikaz značaja revizije zaštite okoliša - slučaj nacionalnih parkova Republike Hrvatske i europskih zemalja', Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu,

- Ekonomski fakultet, Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:486477> [04. 04. 2022.]
6. *GDPR i pravila o korištenju kolačića.* (2019). gdprkonferencija.hr. [Online]. Dostupno na: <https://gdprkonferencija.hr/gdpr-i-pravila-o-koristenju-kolacica/> [14. 06. 2021]
  7. González-Díaz, B., Díaz, A., García-Fernández, R., (2008). Supreme Audit Institutions and their communication strategies. *International Review of Administrative Sciences* str. 440.
  8. Grbavac J., Grbavac V. (2014). *Pojava društvenih mreža kao globalnog komunikacijskog fenomena*, *Media, culture and public relations*, str. 206-219
  9. Horvatić, P. (2019). 'Revizija državnog proračuna Republike Hrvatske', Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:455326> [04. 04. 2022.]
  10. INTOSAI – P 20 – Načela transparentnosti i odgovornosti. (2019). [Online]. Dostupno na: https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/INT_P_11_to_P_99/INTOSAI_P_20/INTOSAI_P_20_en_2019.pdf str. 6. [9. 06. 2021.]
  11. Manojlović, R. (2016). Pravno uređenje mjerenja učinka u hrvatskoj državnoj upravi i lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, *Pravni vjesnik*. Str.14. [Online]
  12. Odluka o objavi okvira profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI). (2020) Državni ured za reviziju, NN 17/2020-422. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_02_17_422.html [6. 04. 2022]
  13. Rechnungshof Österreich (2020). *Tätigkeitsbericht 2020 des Rechnungshofes Österreich*. Str. 1. -10.[Online]. Dostupno na: https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/home_1/home_2/Taetigkeitsbericht_des_Rechnungshofes_2020_BF.pdf [19. 06. 2021]
  14. Službena web stranica austrijskog Revizorskog suda [Online]. Dostupno na: <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/Startseite1.html> [14. 06. 2021]
  15. Službena web stranica belgijskog Revizorskog suda [Online]. Dostupno na: <https://www.ccrek.be/EN/> [14. 06. 2021]
  16. Službena web stranica ciparskog Ureda za reviziju [Online]. Dostupno na: http://www.audit.gov.cy/audit/audit.nsf/index_en/index_en?OpenDocument [15. 06. 2021]
  17. Službena web stranica danskog Ureda za reviziju [Online]. Dostupno na: <https://uk.rigsrevisionen.dk/> [15. 06. 2021]
  18. Službena web stranica grčkog Revizijskog suda [Online]. Dostupno na: <https://www.elsyn.gr/en> [16. 06. 2021]
  19. Službena web stranica hrvatskog Državnog ureda za reviziju [Online]. Dostupno na: <https://www.revizija.hr/en> [16. 06. 2021.]
  20. Službena web stranica njemačke VRI [Online]. Dostupno na: <https://www.bundesrechnungshof.de/en/about-us/mission-statement> [17. 06. 2021]
  21. Službena web stranica mađarske VRI [Online]. Dostupno na: <https://www.asz.hu/en> [08. 04. 2022.]

22. Službena web stranica poljskog Vrhovnog ureda za reviziju [Online]. Dostupno na: <https://www.nik.gov.pl/en/> [18. 06. 2021]
23. Službena web stranica slovenskog Revizorskog suda [Online]. Dostupno na: <https://www.rs-rs.si/en/> [18. 06. 2021.]
24. Službena web stranica slovačke VRI [Online]. Dostupno na: <https://www.nku.gov.sk/> [08. 04. 2022.]
25. Službena web stranica talijanskog Revizorskog suda [Online]. Dostupno na: <https://www.corteconti.it/Home/EnglishCorner> [17. 06. 2021]
26. Supreme Audit Institutions in the EU and its Member States — An Overview, <https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/en/#h-25> [08. 04. 2022.]